

1944, august 29. Berlín. — Telegram hlavného úradu ríšskej bezpečnosti Zahraničnému úradu v Berlíne o situácii na Slovensku v dňoch 24.—26. 8. 1944, najmä o udalostiach v Bratislave v noci z 24. na 25. augusta.

Vec: Slovensko

Tajná ríšska vec!

Nemecký dôstojník Abwehru na Slovensku hlási 27. 8.: Slovenský minister obrany dostal 24. 8. dopoludnia zprávy o údajnom sústredovaní nemeckých vojsk v pohraničnom území Dolný Dunaj—Morava a vážne usúdil, že hrozí bezprostredný vstup nemeckých vojsk na Slovensko. 18,00 hod. pohotovosť v slovenských kasárňach, povolanie dôstojníkov a mužstva, ktorí sú na dovolenkách a mimo služby, a výdaj ostrého streliva. 24. 8. 20,00 hod. do 25. 8. 04.00 hod. obsadenie severného a severovýchodného okraja mesta Bratislavy jednotkami slovenského jazdecstva a pechoty v plnej zbroji, zabezpečenie výpadových ciest pancierovými vozmi. Generál Čatloš až do 25. 8. 02,00 hod. na slovenskom ministerstve obrany a zdá sa, že opúšťa v osobnom motorovom vozidle Bratislavu v smere Trenčín. 26. 8. došli opäť na slovenské ministerstvo obrany zprávy o zamýšľanom obsadení Slovenska 4. mot. SS-divíziou, ktorá je údajne v pohotovosti v pohraničnom území Dolný Dunaj (Petržalka a Gänserndorf)—Morava (Břeclav a Hodonín). Tieto zprávy sa považujú za vierohodné.

Hodnotenie situácie od 24.—26. 8. dôstojníkom Abwehru na Slovensku: Slovenský prezident a slovenská armáda vážne verili, že Nemci obsadia Slovensko. Slovenská armáda sa chcela vyhnúť boju v priestore mesta Bratislavy, chcela sa stiahnuť na východ, spojiť sa s vracajúcimi sa slovenskými jednotkami a postaviť sa na odpor postupujúcim nemeckým oddielom. Že nešlo o nočné cvičenie, o tom svedčí aj dôverné oznámenie prezidentskej kancelárie z 26. 8., podľa ktorého sa údajné nočné cvičenia konali s vedomím a súhlasom prezidenta dr. Tisu; napriek protichodnej informácii dr. Tisu nemeckému vyslancovi 24. 8. generál Čatloš sa nezdržoval mimo slovenského ministerstva obrany a slovenskí zpravodajskí dôstojníci v civile odovzdali na rozkaz ministra Čatloša v noci na 25. 8. dr. Tisovi v prezidentskom paláci situačnú zprávu.

Situácia 26. 8.: V slovenskom vedení, armáde i u obyvateľstva prevláda okupačná psychóza. Nálada, ktorá bola už aj tak stiesnená, sa podstatne zhoršila následkom udalostí v Rumunsku a Bulharsku. Činnosť bánd na Považí, dôležitom z hľadiska dopravnej techniky a vojnového hospodárstva, sa rozšírila až po východný okraj Žiliny. Bandy podnikajú denne veľmi vážne prepady a ťažšie sabotáže. Energické zásahy proti bandám slovenskou armádou vyžiadané a prisľúbené.¹

SS-Brigadeführer Schellenberg v. r.

SÚA Praha. Auswärtiges Amt Berlin (Zahraničný úrad Berlín), 36/498418. Fotokópia úradného záznamu telegramu. (Z nemčiny preložila HT.)

¹ V telegrafickom štýle originálu znie veta takto: „Energische Bandenbekämpfung von slowakischer Wehrmacht gefordert und zugesichert.“